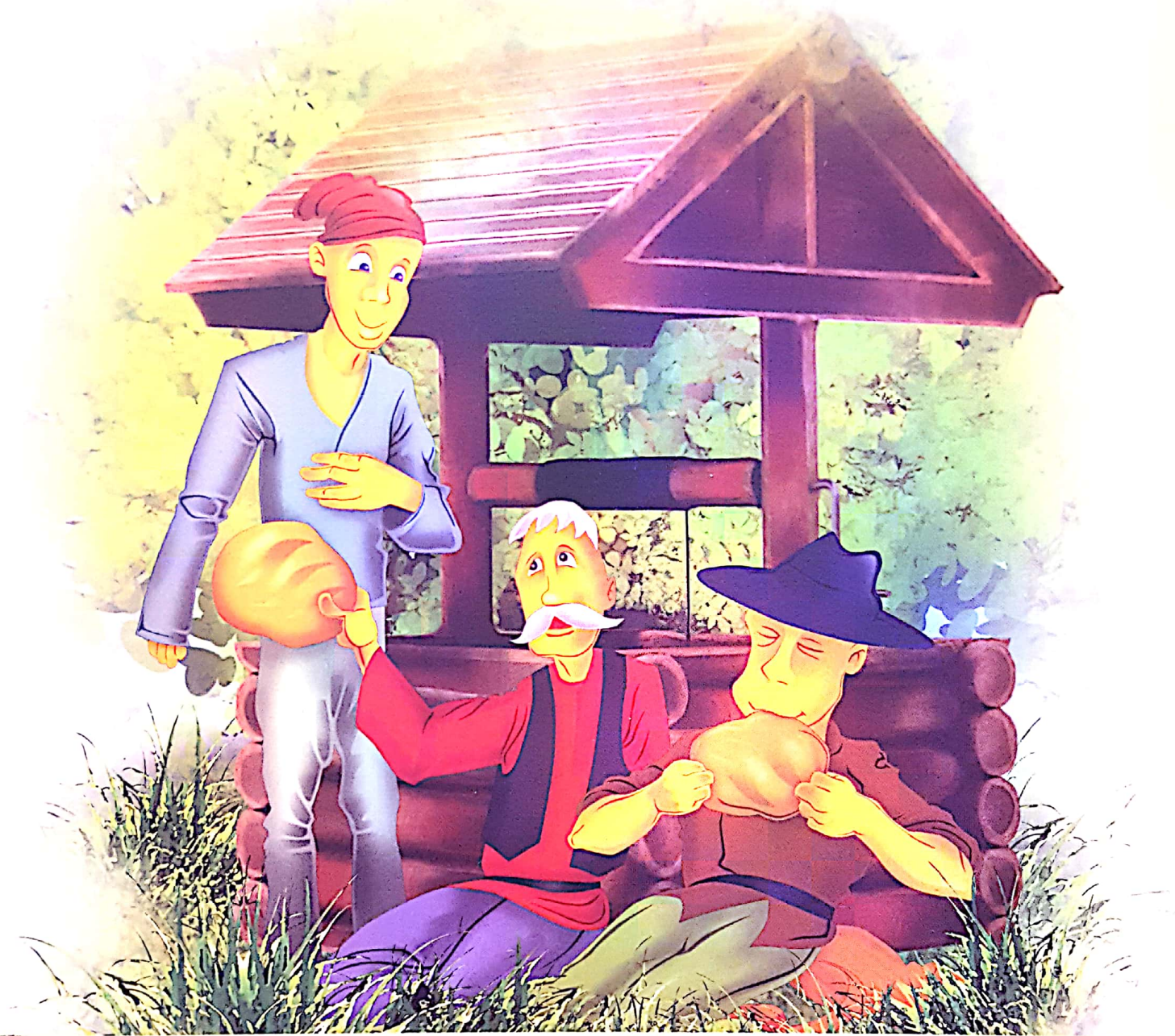

ION CREANGĂ

CINCI PĂINI
BEŞ EKMEK

NEXT PUBLISHING

Scanned with Cal

ION CREANGĂ

CINCI PÂINI
BEŞ EKMEK

Traducător / Çevirmen: Nicolae PĂSCUȚ
Ilustrator / Kitap resimleyen: Bogdan ALEXANDRESCU

NEXT PUBLISHING

Doi oameni, care se cunoșteau unul pe altul, călătoreau odată, vara, pe un drum. Unul avea în traista sa trei pâini și celălalt două pâini. De la o vreme, fiindu-le foame, poposesc la umbra unei răchite pletoase, lângă o fântână cu ciutură, scoate fiecare pâinile pe care le avea și se pun să mănânce împreună, ca să aibă mai mare poftă de mâncare.

Țocmai când scoaseră pâinile din traiste, un al treilea drumet, necunoscut, îi ajunge din urmă și se oprește lângă dânșii, dându-le ziua bună. Apoi se roagă să-i dea și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând și n-are deloc merinde la dânsul, nici de unde cumpăra.

Birbirini tanıyan iki adam bir yaz günü yolda beraber yürüyorlarmış. Birinin çantasında üç, diğerrinin ise iki ekmek vardı. Bir süre sonra acıkınca bir çalıkavağının altında, bir pınarın yanında durmuşlar ve iştahlarının açılması için çantalarındaki ekmekleri çıkararak birlikte yemeye başlamışlar.

Tam ekmekleri çıkarmışken, tanımadıkları üçüncü bir yolcu yanlarına gelmiş ve selam vermiştir. Daha sonra çok açığığını, yanında yemek olmadığını ve alabileceği bir yer de olmadığını söyleyerek, onlardan yemek istemiştir.

– Poftim, om bun, să ospătezi împreună cu noi, ziseră cei doi drumetși călătorului străin; căci mila Domnului! unde mănâncă doi mai poate mânca și al treilea.

Călătorul străin, flămând cum era, nemaiasteptând mult să fie poftit, se așază jos lângă cei doi, și încep să mănânce cu toții pâine goală și să bea apă rece din fântână, căci altă băutură nu aveau. Și mănâncă ei la un loc toți trei, și mănâncă, până ce termină de mâncat toate cele cinci pâini, de parcă n-ar fi fost.

După ce-au terminat de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă și-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pâini, zicând:

– Primiți, vă rog, oameni buni, această mică mulțumire de la mine, pentru că mi-ați dat de mâncare la nevoie; veți cinsti mai încolo câte un pahar de vin, sau veți face cu banii ce veți pofti. Nu sunt vrednic să vă mulțumesc de binele ce mi-ați făcut, căci nu vedeam lumea înaintea ochilor de flămând ce eram.

- Buyur, hep birlikte yiyelim, demiş iki yolcu. Allah'ın nimeti işte, iki kişinin doyacağı yerde üçüncü de doyar.

Çok acıkan yabancı yolcu lafi ikiletmemiş, yanlarına oturmuş ve kuru ekmek ile pınardan soğuk su yedi ve içtiler. Ve üçü beraber beş ekmeği bitirmişler.

Yemekten sonra yabancı yolcu cebinden beş para çıkarmış ve rastgele, üç ekmeği olan yolcuya uzatarak şöyle dedi:

- İhtiyacım olduğunda bana yemek verdiğiniz için bu küçük teşekkürü kabul edin; ileride birer bardak şarap içer veya paralarla dilediğinizi yaparsınız. Çok açtım ve size ne kadar teşekkür etsem azdır.

Cei doi nu prea voiau să primească, dar, după multă stăruință din partea celui de-al treilea, au primit. De la o vreme, călătorul străin și-a luat ziua bună de la cei doi și apoi și-a văzut de drum. Ceilalți mai rămân puțin sub răchită, la umbră. Și, din vorbă în vorbă, cel ce avuse trei pâini dă doi lei celui cu două pâini, zicând:

– Ține, frate, partea dumitale, și fă ce vrei cu dânsa. Ai avut două pâini întregi, doi lei ți se cuvin. Și mie îmi opresc trei lei, fiindcă am avut trei pâini întregi, și tot ca ale tale de mari, după cum știi.

– Cum așa?! zise celălalt cu dispreț. Pentru ce numai doi lei, și nu doi și jumătate, partea dreaptă ce ni se cuvine fiecăruia? Omul putea să nu ne dea nimic, și atunci cum rămânea?

İki yolcu öncere d ettiler ancak üçüncünün ısrarı üzerine en sonunda paraları kabul ettiler. Bir süre sonra yabancı yolcu yanlarından ayrılmış ve yoluna devam etmiştir. Diğer iki yolcu bir süre daha çalıkavağının gölgesinde kalmışlar. Ve üç ekmeği olan yolcu, iki ekmeği olan yolcuya iki para vermiş ve şöyle demiştir:- Buyur, kardeşim, bu senin payın. İki ekmeğin vardı, iki para senin. Benim de üç ekmeğim vardı, ben de üç para alıyorum.

- Nasıl olur?! demiş diğer yolcu. İkimize de ikişer buçuk para gelmiyor muydu, bana neden sadece iki para veriyorsun? Adam hiçbir şey vermeyebilirdi, o zaman ne olacaktı?

– Cum să rămână? zise cel cu trei pâini: atunci aş fi avut eu pomană pentru partea ce mi se cuvine de la trei pâini, iar tu, de la două, şi pace bună. Acum, însă, noi am mâncat degeaba, şi banii pentru pâine îi avem în pungă cu prisos: eu trei lei şi tu doi lei, fiecare după numărul pâinilor pe care le-am avut. Mai dreaptă împărţeală decât aceasta nu cred că se mai poate nici la Dumnezeu sfântul...

– Ba nu, prietene, zice cel cu două pâini. Eu repet că nu mi-ai făcut parte dreaptă. Haide să ne judecăm, şi cum a zice judecata, aşa să rămână.

– Haide şi la judecată, zise celălalt, dacă nu eşti mulţumit. Cred că şi judecata are să-mi găsească dreptate, deşi nu m-am târât prin judecăţi de când sunt.

- Nasıl olsun? demiş üç ekmeği olan adam ; o zaman ben üç ekmek kadar hayır işlemiş olurdum, sen de iki ekmeklik. Ama şimdi bizim yediklerimiz bedavaya geldi, ikimizin de cebimizde ekmek sayısı kadar paramız var : ben üç, sen de iki. Bundan daha adil bir paylaşma Allah bile yapamaz...

- Hayır, dostum, demiş iki ekmeği olan adam. Ben adil olmadığını tekrarlıyorum. Kadiya gidelim, orada ne karar verilirse, öyle olur.

- Tamam, memnun değilsen kadiya gidelim, demiş diğer adam. Sanırım kadı da bana hak verecektir, ben bugüne kadar hiç öyle şeyler yaşamadım.

Și așa, pornesc ei la drum, cu hotărârea să se judece. Și cum ajung într-un loc unde era judecătorie, se înfățișează înaintea judecătorului și încep să povestească împrejurarea de la început la sfârșit, pe rând fiecare; cum s-a întâmplat să călătorească împreună, să stea la masă împreună, câte pâini a avut fiecare, cum a mâncat drumețul cel străin la masa lor, împreună cu dâșii, cum le-a dat cinci lei drept mulțumire și cum cel cu trei pâini a găsit cu cale să-i împartă.

Judecătorul, după ce-i ascultă pe amândoi cu luare aminte, zise celui cu două pâini:

– Și nu ești mulțumit cu împărțeala ce s-a făcut, omule?

– Nu, domnule judecător, zise nemulțumitul; noi n-am avut de gând să luăm plată de la drumețul străin pentru mâncarea pe care i-am dat-o; dar, dacă așa s-a întâmplat, atunci trebuie să împărțim pe din două ceea ce ne-a dăruit oaspetele nostru. Așa cred eu că ar fi cu cale, când e vorba de dreptate.

Ve kadı bulmak için yola devam etmişlerdir. Kadı olan bir köye gelince, her biri durumu baştan sona anlatmıştır; nasıl birlikte yola çıktıklarını, her birinin kaç ekmeği olduğunu, yabancı yolcunun onlarla yemek yediğini, teşekkür etmek için beş para verdiğini ve üç ekmecli adamın paraları nasıl paylaştığını tek, tek anlatmışlar.

İkisini dikkatlice dinledikten sonra kadı iki ekmeği olan adama sormuş :

- Ve yapılan paylaşımdan memnun değil misin, adam?

- Hayır, sayın kadı, demiş memnun olmayan adam ; biz verdiğimiz yemeğin karşılığı olarak yabancı yolcudan herhangi bir para talep etmeyi düşünmedik ; ama böyle olduysa, misafirimizin verdiğini eşit paylaşmamız gerekir. Bence adalet dediğin böyle olur.

– Dacă e vorba de dreptate, zise judecătorul, apoi fă bine de înapoiază un leu celuiilalt, care spui că a avut trei pâini.

– Asta chiar că mă miră, domnule judecător, zise nemulțumitul cu îndrăzneală. Eu am venit înaintea judecății să capăt dreptate, și văd că dumneata, care știi legile, mai rău mă scufunzi. De-ar fi să fie tot așa și judecata dinaintea lui Dumnezeu, apoi vai de lume!

– Așa ți se pare dumitale, zise judecătorul liniștit, dar ia să vezi că nu-i așa. Ai avut dumneata două pâini?

– Da, domnule judecător, două am avut.

– Govarășul dumitale, avut-a trei pâini?

– Da, domnule judecător, trei a avut.

– Băatură avut-ați vreunul?

– Nimic, domnule judecător, numai pâine goală și apă rece din fântână, fie de sufletul cui a făcut-o acolo, în calea trecătorilor.

- Adalet diyorsan, o zaman üç ekmeği olduğunu söylediğin diğer adama bir parayı geri ver, demiş kadı.

- Şimdi çok şaşırđım, sayın kadı, demiş adam. Ben buraya adalet için geldim ve sen, yasaları bilmene rağmen, beni daha çok batırđyorsun. Allah'ın adaleti de öyle olacaksa, halimiz zor...

- Sana öyle geliyor, demiş kadı sakince, ama öyle olmadığını göreceksin. Senin iki ekmeğın mi vardı?

- Evet, sayın kadı, iki ekmeğım vardı.

- Arkadaşının da üç ekmeğı mi vardı?

- Evet, sayın kadı, üç.

- Hiç birinizde içecek var mıydı?

- Hayır, sayın kadı, sadece kuru ekmeğ ile, yolcular için yaptıranın canına değsin, pınardan soğuk su içtik.

– Adineaori parcă singur mi-ai spus, zise judecătorul, că ați mâncat toți la fel de mult; așa este?

– Așa este, domnule judecător.

– Acum, ia să calculăm în felul următor, ca să se poată ști hotărât care câtă pâine a mâncat. Să zicem că s-a tăiat fiecare pâine în câte trei bucăți egale; câte bucăți ai fi avut dumneata, care spui că aveai două pâini?

– Șase bucăți aș fi avut, domnule judecător.

– Dar tovarășul dumitale, care spui că avu trei pâini?

– Nouă bucăți ar fi avut, domnule judecător.

– Acum, câte facla un loc șase bucăți și cu nouă bucăți?

– Cincisprezece bucăți, domnule judecător.

– Câți oameni ați mâncat aceste cincisprezece bucăți de pâine?

– Trei oameni, domnule judecător.

- Az önce hepinizin eşit yediğınızı söyledim ; doğru mu?

- Doğrudur, sayın kadi.

- Şimdi şöyle hesaplayalım, herkesin ne kadar ekmek yediğini anlayalım. Her ekmek üç eşit parçaya bölündü diyelim ; iki ekmeğin olan sana kaç parça düşecekti?

- Altı parçam olurdu, sayın kadi.

- Ya üç ekmeği olduğunu söylediğin arkadaşına, kaç parça ekmek düşüyor?

- Dokuz parça, sayın kadi.

- Şimdi, dokuz parça ile altı parça kaç eder?

- Onbeş parça, sayın kadi.

- Bu onbeş parçayı kaç kişi yedi?

- Üç kişi, sayın kadi.

- Bun! Câte bucăți revin fiecărui om?
- Câte cinci bucăți, domnule judecător.
- Acum, ții minte câte bucăți ai avut dumneata?
- Șase bucăți, domnule judecător.
- Dar de mâncat, câte ai mâncat dumneata?
- Cinci bucăți, domnule judecător.
- Și câte ți-au mai rămas nemâncate?
- Numai o bucată, domnule judecător.
- Acum să ne oprim puțin, în ceea ce te privește pe dumneata, și să-l luăm pe celălalt la rând. Ții minte câte bucăți de pâine ar fi avut tovarășul dumitale?
- Nouă bucăți, domnule judecător.

- Güzel! Kişi başına kaç geliyor?
- Beşer parça, sayın kadı.
- Şimdi, senin kaç parçan vardı, hatırlıyor musun?
- Altı parça, sayın kadı.
- Sen kaç parça yedin?
- Beş parça, sayın kadı.
- Ve kaç parça arttı?
- Sadece bir parça, sayın kadı.
- Şimdi senin durumunu bir kenara bırakalım, diğer arkadaşına bakalım. Arkadaşının kaç parçası olacaktı, hatırlıyor musun?
- Dokuz parça, sayın kadı.

- Și câte a mâncat el în total?
- Cinci bucăți, ca și mine, domnule judecător.
- Dar de rămas, câte i-au mai rămas?
- Patru bucăți, domnule judecător.
- Bun! Iar acum ne vom înțelege cât se poate de bine! Cu alte cuvinte, dumneata ai avut numai o bucată rămasă, iar tovarășul dumitale patru bucăți. Acum, o bucată de pâine rămasă de la dumneata și cu patru bucăți de la celălalt fac la un loc cinci bucăți?
- Exact cinci, domnule judecător.
- Este adevărat că aceste bucăți de pâine le-a mâncat oaspetele dumneavoastră, care spui că v-a dat cinci lei drept mulțumire?
- Adevărat este, domnule judecător.

- Ve o toplam kaç parça yedi?
- Beş parça, benim gibi, sayın kadı.
- Ve kaç parçası arttı?
- Dört parça, sayın kadı.
- Güzel! Şimdi anlaşalım. Senin artan bir parçan vardı, arkadaşının da dört parçası vardı. Toplarsak, beş eder mi?
- Tam beş, sayın kadı.
- O beş parçayı, size beş para verdiğini söylediğiniz misafirinizin yediği doğru mu?
- Doğrudur, sayın hakim.

– Aşadar, dumitale ți se cuvine numai un leu, fiindcă numai o bucată de pâine ai avut de dat, ca și cum ai fi avut-o de vânzare, deoarece ați primit bani de la oaspetele dumneavoastră. Iar tovarășului dumitale i se cuvin patru lei, fiindcă patru bucăți de pâine a avut de dat. Acum, deci, fă bine și înapoiază un leu tovarășului dumitale. Și dacă te crezi nedreptățit, du-te și la Dumnezeu, și să vedem dacă îți va face el judecată mai dreaptă decât aceasta!

Cel cu două pâini, văzând că nu mai are încotro șovăi, înapoiază un leu tovarășului său, cam cu părere de rău, și pleacă rușinat.

Cel cu trei pâini însă, uimit de așa judecată, mulțumește judecătorului și apoi iese, zicând cu mirare:

– Dacă ar fi pretutindeni tot asemenea judecători, căroranule place să se lase înșelați, cei ce n-au dreptate n-ar mai năzui în veci și-n pururea la judecată.

- Demek ki sana sadece bir para düşer çünkü bir parçan arttı, arkadaşına da dört para, çünkü dört parçası arttı. Şimdi de arkadaşına bir parayı geri ver. Ve haksızlığa uğradığını düşünüyorsan, Allah'a git bakalım bundan eşit adalet yapar mı? İki ekmeği olan adam, çaresiz, arkadaşına bir para geri vermiş ve utanç içinde ayrılmıştır.

Ancak üç ekmeği olan adam, böyle adalete şaşırarak, kadiya teşekkür etmiş ve çıkınca şöyle konuşmuştur :

- Kandırılmaya dayanamayan böyle kadılar oldukça, haksız olmayanlar hayatta adalete başvuramazlar.